

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA

FRF 250

EUROPA

FRF 300

In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L. St. 35

Cu avionul :

AFRICA

FRF 350

AMERICA DE NORD

ISRAEL

AMERICA DE SUD

ASIA

FRF 400

AUSTRALIA

USA 60 sau echivalent

USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Telephon : (33-1) 46.02.05.40 - Ttex 633520F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 46.02.1437

NUMARUL 176

7 februarie 1992

SI TOTUSI, SRI-ul TREBUIE DESFIINTAT

În 14 ianuarie, șeful Serviciului Român de Informații, V. Măgureanu, mulțumea deputaților fiindcă aprobaseră legea de organizare a SRI-ului. Pe drept cuvânt ! După prăbușirea comunismului, o asemenea lege nu a fost votată în nici o țară din Europa!...

Prin această lege, noua securitate capătă puteri și avantaje pe care cea veche nu le-a avut niciodată, cum este organizarea de societăți comerciale, sau le avea ilegal, spre pildă, controlul funcționarilor publici. Nici un serviciu secret nu are alte asemenea venituri proprii, ca să poată funcționa autonom chiar dacă un viitor guvern sau parlament îi reduce bugetul.

La propunerea fostului candidat liberal la președinție, Radu Câmpeanu, SRI obține, de asemenea, nepublicarea încă timp de 40 de ani a secretelor vechii și noii securități. În total, secretul acoperă patru generații.

Faptul că legea a fost votată nu numai de o majoritate din FSN, în rîndul căruia au existat însă și opozații, dar sub un ministru de justiție liberal, și de către o parte din opoziție, dovedește cât a rămas de puternic controlul noii securități asupra multora dintre

cei proclamați aleși la 20 mai 1990.

Legea a fost aprobată în pripă și surdina, pe cînd atenția cetățenilor descumpăniți de creșterea prețurilor și zgribuliți de frigul din case și de la locul de muncă, mai era și dirijată către viitoarele alegeri. Momentul a fost bine ales și opoziția surprinzător de completentă...

O lege cu asemenea implicații nu ar fi trebuit nici măcar discutată, necum votată de un parlament al cărui mandat se încheie peste cel mult trei luni și ai cărui senatori sau deputați depind adesea de îngăduința noii securități spre a fi realeși.

Însă tot folosul era și ponosul. Bine școlit de soarta fostului regim care s-a prăbușit puțin după al 14-lea Congres unde părea de neclintit, Măgureanu știe ca succesul obținut atît de lesne este oricum vremelnic, deoarece contravine principiilor de drept din Europa. Chiar în România, independent de rezultatul alegerilor, lumea se va trezi din toropeala actualei guvernări. Colonelul fostei securități încearcă deja sa apară mai liberal decît deputații pe care i-a constrîns să voteze legea și afirmă că dorește ca "persoanele care au suferit să aibă acces

INTRAM IN EUROPA INTR-UN MOD ORIGINAL

Zilele acestea am fost informat de niște fapte extrem de grave care s-au petrecut atît la București cît și la Paris. Dna Martine Desailly, din Paris, face parte dintre nenumărații francezi care, după evenimentele din decembrie 1989, și-au exprimat solidaritatea față de țara și poporul nostru atît de încercat, ajutorindu-ne, prin mijloacele pe care le-a avut la îndemîină, pentru a alina atîtea dureri și jertfe.

Astfel, dna Desailly a făcut o călătorie în țara noastră, împreună cu niște oameni de afaceri francezi, la municipalitatea orașului Brașov, în vederea unui proiect de ameliorare a transportului public în acest oraș. Cu această ocazie, dna Desailly a cunoscut o serie de membrii ai Alianței Civice. La 18 ianuarie 1992, dna Desailly revine la București pentru o săptămîină, descinde la Hotel Union și, în aceeași seară,

ia masa la Hotel Intercontinental. Negăsind un taxi pentru a se reîntoarce la hotel, fiind frig, întuneric și zăpadă, dna Desailly acceptă propunerea unui membru din personalul hotelului s-o acompanieze. Pe scurt, grație acestei imprudențe, dna Desailly se va găsi, cîteva ore mai tîrziu, inconștientă pe stradă, cu trei coaste rupte și toți banii furați (4000 de Fr. francezi, dolari și lei).

A doua zi, Ambasada Franței de la București este avertizată și este depusă o plîngere la Poliție.

Mare este mirarea acestei nefericite doamne de a fi interpelată la Hotel Union de 6 polițiști (probabil de la SRI) care, din acuzațiile o transformă în acuzată,

Daniel Aftalion

pag. 3

la propriile dosare", după modelul german. Asemenea acces va mulțumi poate pe cei care au suferit, dar nu va înlătura pe cei care au instruit dosarele și se mai află încă în posturile cheie ale SRI-ului sau ale administrației publice.

Noua securitate încearcă să apară o instituție asemănătoare cu CIA, DST, Intelligence Service etc. Reprezentanți SRI au fost recent la Sofia, unde agenți CIA expuneau rolul organizației lor în democrația americană. Reamintim că rolul serviciilor occidentale era esențial în vremea conflictului între OTAN și Pactul de la Varșovia. În prezent CIA prevede pensionarea multora din efectivele sale de cca 20 000 de persoane, pe cînd miile de vechi securiști care au fondat SRI-ul recrutează. Pentru o putere mondială ca SUA și chiar pentru puteri de mîna a doua ca Anglia și Franța, informația politică, economică și militară rămîne necesară. Rolul internațional al României a fost iluzoriu pe vremea lui Ceaușescu și este inexistent actualmente. Interesele internaționale ale țării sunt cu precădere economice, dar securiștii vechi sau noi, ce se perindă de zeci de ani dintr-o agenție economică în alta, s-au dovedit, cu rare excepții, incapabili să le apere.

Este o greșeală de a crede că spionajul economic și dezvoltarea schimburilor merg mîna în mîna. Într-o țară liberă, atașatul comercial urmărește evoluția economică și stabilește relații, pe care însă nu el, ci oamenii de afaceri, din țara pe care o reprezintă, sunt chemați să le dezvolte. KGB-ul și diferitele securități din țările CAER-ului au crezut că pot face din spioni oameni de afaceri. Nu au reușit, dar au dezvoltat spionajul economic în locul afacerilor, plecînd de la faptul că Stalin obținuse prin spionaj secretele atomice americane. S-a uitat însă că secretul atomic american n-a fost obținut prin meritele NKVD-ului, ci prin oameni care, după război, mai credeau în idealurile comuniste.

Ulterior, spionajul economic, finanțat de KGB și de serviciile CAER-ului, s-a dovedit, de fapt, catastrofal pentru lagărul sovietic. Iluzia că secretele tehnologice pot fi mai ușor copiate decît inventate a paralizat cercetarea în tot centrul și estul Europei, dînd

Mihai Korne

pag. 2

SI TOTUSI, SRI-ul TREBUIE DESFIINTAT

pag. 1

securiștilor precădere asupra inventatorilor, tehnicienilor sau a oamenilor de știință. Când, în cele din urmă, KGB-ul sau una din securitățile reușea să obțină planurile unor echipamente sau formulele unor substanțe noi, nu le realizau cum trebuie - vezi prăbușirea avionului copiat după Concorde la târgul internațional de la Bourget - sau le realizau când modelul și formula erau depășite.

Desigur, rămânerea în urmă a economiilor comuniste care s-au prăbușit antrenând în 1989 regimurile politice se datorește în primul rând sistemului paralizant de planificare centralizată, dar rolul KGB-ului și a securităților în economie nu au făcut decât să accelereze falimentul.

După 22 decembrie 1989, și mai cu seama după înființarea SRI-ului rolul noii securități a fost chiar mai nefast în domeniul economic decât în celelalte domenii mai spectaculare. Spre deosebire de provocarea de la Tg. Mureș, de falsificarea alegerilor, de mineriade, de bați și dispariții de opozanți, care au fost limitate în timp, dezastrul economic durează și se amplifică și se răsfiră asupra fiecăruia. Eșecul economic a fost prezentat în țară și chiar de câțiva analiști străini ca inevitabil și trecător când, de fapt, putea fi evitat cu o altă politică. Câtă vreme deciziile economice vor fi dictate de interesele securității, criza se va prelungi. Interesul SRI-ului este să mențină vechile structuri economice pe care le controlează și prin care controlează populația. Economia de piață și privatizarea rămân limitate la sectoare minore.

De doi ani, bugetul statului subvenționează dinozaurii economici deși toată lumea știe că lucrează în pierdere. Subvențiile nu se cheltuiesc doar pe salarii care nu absorb decât o mică parte, ci pe materii prime, energie, reparații și materiale ce lipsesc pe piață și nu permit nici salvarea, nici restructurarea întreprinderilor.

De doi ani, CAP-urile au rămas sub conducerea acelorași vătafi care, ajutați de oamenii lor, domnesc în sate și comune rurale, fiindcă posibilitățile de lucru ale țăranilor depind de bunul lor plac.

Fără îndoială, vechile întreprinderi industriale, agricole și de servicii nu se vor menține la nesfârșit. Privatizarea este inevitabilă și securiștii vechi sau noi o știu mult mai bine decât mulți dintre adversarii lor care nu îndrăznesc să-i combată pe terenul economic. Între timp, însă conduc economia în așa fel încât să treacă întreprinderile, imobilele și activitățile, cât de cât rentabile, în mâinile lor.

Mijlocul care permite mafiei ce are legături și bani să obțină, să stocheze și să vândă la suprapreț mărfurile care se răresc pe măsură ce producția scade este inflația. Fenomenul nu este specific României. Fostele cadre KGB au constituit de câțiva ani aceeași

mafie în diferitele republici sovietice. Ca orice oligarhie sclerозata, incapabilă să se adapteze schimbărilor, mafia se opune progresului prin orice mijloace ca să-și păstreze pozițiile. Dacă sudul Italiei este astăzi una din regiunile cele mai puțin dezvoltate din Piața Comună, în timp ce, la 300 de km, nordul este printre cele mai evolute, stagnarea se datorește tot unei mafii, moștenite încă din vremea regatului napolitan, acum două secole.

România nu-și mai poate permite o asemenea stagnare. Sîntem deja țara cea mai puțin dezvoltată din Europa, după Albania. Câtă vreme SRI-ul va conduce politica țării, nu vom putea progresa. Instituția este paralizantă, chiar dacă există în cadrul noii securități persoane care se pot adapta schimbărilor. Să nu ne facem iluzia ca se poate schimba din interior. Ca România să poată progresa, trebuie ca parlamentul viitor să desființeze SRI-ul.

SRI-ul nu este un serviciu de informații asemănător cu cele ale oricărui stat democrat, ci o structură totalitară. Într-o democrație, serviciile de informații au roluri și structuri diferite de cele pe care le-au avut CEKA bolșevică, GESTAPO-ul nazist sau Securitatea de la noi. Acestea dominau în fapt statul, controlînd toate domeniile, viața fiecărui cetățean.

În democrație, serviciile de informații au ramuri specifice și sunt împărțite între mai multe organizații. În SUA, FBI acționează pe plan intern - criminalitate, terorism, droguri și subversiune - iar CIA pe plan internațional - spionaj, contraspionaj. Existența mai multor instituții restrînge puterea fiecăreia, stimulează emulația și deci eficacitatea, înlesnind controlul parlamentului și un relativ respect al legalității.

CEKA lui Lenin, GPU, urmat de NKVD-ul lui Stalin, care a înființat după 1945 securitatea românească și a celorlalte state din Centrul Europei, și mai recent KGB-ul, nu s-au sinchisit vreodată de legalitate nici de vreun control exterior.

Aceste instanțe au fost înființate pentru anihilarea "inamicului intern" și nu s-au dezbărat niciodată de crima care le-a dat naștere. Metodele sălbatice prin care au încercat să distrugă opoziția internă, nu aveau nimica de a face cu apărarea țării, a hotarelor sau a economiei sale. Furia de a distruge nu s-a potolit nici când opozanții fuseseră zrobiți fizic sau moral. Un regim totalitar are nevoie de represiune care să-i justifice existența, nu de informații care sa prezinte aspecte diferite și să provoace discuții libere. GESTAPO-ul nazist și milițiile instaurate de el în Europa ocupată de germani aveau aceeași concepție.

Desigur, Securitatea a avut și o activitate externă, pe care astăzi Măgureanu încearcă să o prezinte ca fiind în

interesul țării. În fapt, Securitatea s-a ocupat, în primul rând tot de "inamicul intern" care reușise să fugă, de refugiații politici români din străinătate. Desigur, erau și securiști care se ocupau de spionaj economic, cu rezultatele derizorii pe care le constatăm astăzi și le-am evocat mai sus, și de spionaj politic sau militar, în folosul KGB-ului. Chiar dacă nu toți securiștii din aceste domenii erau în legătură directă cu sovieticii nu ni se pare ca sunt cei mai nimeriți să facă parte din serviciul de informații al unei democrații.

O instituție concepută ca să reprime populația, subordonată KGB-ului o jumătate de secol nu se poate transforma în apărătoarea democrației și a unei țări libere. După prăbușirea nazismului, nici Adenauer, nici de Gaulle nu au admis ca noile servicii de informație să fie compuse, necum conduse de cadrele GESTAPO-ului sau ale Miliției lui Laval. Germania și toate statele care fuseseră ocupate de ea și-au constituit mai multe servicii de informații în așa fel ca nici unul din ele să nu poată căpăta puteri care să amenințe libertatea cetățenilor sau libera întreprindere pe plan economic. Firește, noile instituții au folosit și foste cadre ale GESTAPO-ului sau Miliției, cum au făcut-o și FBI-ul, CIA sau Intelligence Service. Nici unul din aceste cadre nu a dobîndit roluri de conducere, cum le-au avut din plecare vechii securiști în SRI.

Și în democrație, puterea calcă uneori legea dar sancțiunile administrative, dar controlul parlamentar, cel judiciar și opinia publică limitează abuzurile - înlăturînd, la nevoie, pe primul ministru în Japonia sau pe președintele Nixon în SUA. La noi abuzurile se repetă, se amplifică, se cumulează: patru mineriade, procesele fostei nomenclaturi, anchetele judiciare sau parlamentare rămase fără rezultate, corupția generalizată și inflația organizată pauperizeze milioane de oameni pentru a privilegia o minoritate.

Redresarea țării nu poate începe cîta vreme noua securitate controlează puterea și alimentează acest putregai. O țară liberă nu poate fi sub tutela secrete. O democrație nu poate avea în capul serviciului de siguranță pe unul dintre organizatorii sinistrului proces, încheiat cu uciderea celor doi Ceaușești. Pentru ordinea internă avem nevoie de o poliție bine dotată, supusă legii. Pentru relațiile internaționale, pentru buna stare a populației avem nevoie de o diplomație deschisă și de cadre economice formate sa promoveze schimburile și economia de piață.

Apărarea hotarelor și participarea la apărarea Europei cere o armată modernă, bine echipată și dezbărată de gradații care nu au înfruntat niciodată un dușman dar au ucis sute de oameni înainte și mai ales după 22 Decembrie 1989.

Ca să iertăm crimele trecute, ca sa respectăm legea, ca să ne putem respecta, SRI-ul trebuie desființat. Ca să desființăm SRI-ul, trebuie aleși oameni care să aiba curajul să o facă.

Mihai Korne

CEL MAI IUBIT DINTRE DISCURSURI

Sînt pușini politicienii români de astăzi care să nu se fi lepădat în vorbe de marxism și de moștenirea propagandistică a comunismului. Toți au făcut-o, și cei care aveau un lung trecut de activiști și aparținuseră protipendadei comuniste, și cei, pușini, care se ținuseră de o parte sau care rezistaseră, într-o formă sau alta, bolșevizării. Din acest punct de vedere, al declarațiilor mai mult sau mai puțin solemne, stăm bine. Poate chiar foarte bine. Mai limpezi și mai răsunătoare unele, mai împleticite și mai timorate altele, profesiunile de credință ale politicienilor români se remarcă prin unitatea compactă a invocării principiilor democratice. S-ar putea spune că toți vorbesc una și aceeași limbă, uimitoare în cazul unora fiind, eventual, doar viteza cu care și-au însușit-o.

Dar gîndesc ei în același chip? și, mai ales, pronunțînd aceleași cuvinte, le înțeleg în același fel? Va fi avînd cuvîntul democrație același înțeles și pentru dl Iliescu și pentru dl Manolescu, și pentru dl Câmpeanu și pentru dl Verdeț, și pentru dl Roman și pentru dl. Văcaru? Își vor fi reprezentînd oare dl Bîrlădeanu și dl Coposu conținutul cuvîntului democrație într-un mod cît de cît apropiat, dacă nu și identic?

Unanimitatea pentru democrație pare să fie mai curînd o capcană și o amăgire. Se poate observa, în primul rînd, că există o tendință netă de a se atribui ideii de democrație accepțiunii complet străine de conținutul ei. Pe vremea cînd erau în plina ofensivă propagandistică, liderii feseniști s-au agitat îndelung și insistînd în legătură cu o așa numită "democrație originală", un fel de înlocuitor născocit în pripă, după metoda "contribuției creatoare" și principiul adaptării la condițiile specifice, atît de frecvent invocate de activiștii comuniști. Altă dată, anume cînd s-a ivit pseudonimul politic purtînd bombastica denumire "Partidul România Mare", s-a putut citi, în programul acestei formațiuni revanșiste, o fierbinte pledoarie pentru un regim de mîină forte, predominant militar și ultra-naționalist. Desigur, tot în numele democrației și al principiilor ei.

Acestea sînt însă cazuri cunoscute și izbitoare. Tot sub protectorul acoperămînt al democrației de paradă s-au desfășurat și dezbaterile parlamentare, unde s-a înregistrat, cu diverse prilejuri, fenomenul etichetării celor cu opinii diferite de ale majorității feseniste drept "trădători de țară". O atitudine mai curînd generală decît izolată, ce spune suficient de mult și de clar ce anume înseamnă democrația pentru bună parte din aleșii națiunii. Cînd cuplul Iliescu-Roman s-a destrămat, iarși a fost invocată democrația, iar pentru intimidarea și, poate, chiar anihilarea fostului premier s-a și alcătuit, cu o mult prea democratică grabă, o amenințătoare comisie de anchetă. Deși fostul premier a rămas într-adevăr dator cu bilanșul guvernării

sale, această comisie nu este mai pușin un instrument de șantaj. Cel pușin. Și, firește, tot în numele democrației și-a arogat directorul SRI dreptul de a-și da verdictul în legătură cu persoanele ce ar urma să ocupe funcții publice.

Campania electorală pentru alegerile locale a scos la iveală încă și mai mult funcționarea mentalităților de tip marxist și comunist. Este de remarcat astfel că soluționarea situației economice ocupă tot locul în programele și promisiunile candidaților. La fel se va întîmpla, probabil, doar cu o sporită intensitate, și la alegerile legislative și prezidențiale. Sigur că este normal ca propunerile de factură economică să aibă un spațiu important. Întrebarea este însă dacă România de astăzi trece printr-o criză exclusiv economică și materială. Cum remediile propuse, nu discutăm acum valabilitatea lor, sînt în cea mai mare parte doar economică, așa s-ar părea. Dificultățile și suferințele societății românești sînt, dacă judecăm după declarațiile majorității candidaților la funcția de primar, spre exemplu, de natură pur economică. Este, poate, în acest exclusivism și o intenție electorală. Nu se trăiește ușor în România, grija pentru ziua de mîine a fost înlocuită, pentru o mare parte a populației, cu frica de ziua de mîine. Spre viitor se privește cu spaimă, nu cu speranță. Obsesia supraviețuirii este mai puternică și mai răspîndită decît gîndul la prosperitate. Este, deci, firească, într-o anumită măsură, orientarea promisiunilor către această zonă a existenței. Și totuși, în caracterul exclusiv economic al majorității platformelor electorale trebuie văzută și o prelungire a teoriei marxiste după care "baza", adică economia, "determină suprastructura". Împrejurarea că unul din candidații la funcția de primar al Capitalei a arătat prezumtivilor săi alegători cîțiva cartofi mari și bine spălați a fost considerată comica și s-a făcut mult haz în jurul ei. Ideea că, în momentul în care în piețele din București se vor găsi cartofi cît gutuile, fericirea va fi pogorît pe pămîntul românesc provine însă din cele mai vulgare mentalități comuniste.

Fiindcă nu din cauza sărăciei se fură, se mîinte, se chiulește, se lucrează de mîntuială. Comportamentul trivial nu s-a generalizat din cauza mizeriei. Dacă ar fi într-adevăr așa ar însemna că patronii vizibili și invizibili ai unei publicații cum este "România Mare" se află printre cei mai necăjiți oameni din România. Clanul Ceaușescu trăia în lux, dar bunăstarea nu l-a făcut mai pușin primitiv. Grosolănia și brutalitatea altor activiști n-au fost atenuate de privilegiile materiale de care dispuneau. Funcționarul public, pentru care postul ocupat este o sursă de venituri ilicite, nu e corupt sau coruptibil din cauza mizeriei. Cei care distrug cabinele telefonice sau vandalizează trenurile de călători nu o fac din cauza lipsurilor materiale. Huligalismul, înșelătoria, agresivitatea nu sînt consecințe ale crizei economice. În gestul grotesc al prezentării cartofilor drept ideal suprem al existenței se poate descifra de fapt un profund

dispreț pentru ființa umană. Probabil inconștient, dar nu mai pușin puternic. Și se poate pune întrebarea ce fel de oameni sînt cei care ascultă de chemarea cartofilor.

Dar prezentarea cartofilor drept program electoral nu este decît o manifestare caricaturală a mentalității după care punctul fix al redresării societății românești este economia. Însănătoșirea vieții politice, deprinderea regulilor de viață socială decentă, cu acceptarea calmă a divergențelor și a diferențelor, fără intoleranțe și exclusivisme, nu figurează decît în programele cîtorva formațiuni, al celor care au drept scop reconstrucția societății civile. Dacă astăzi în România cel mai iubit dintre discursuri este cel economic, nu altul este și cel mai pușin potrivit. Chiar dacă, pentru moment, poate să pară că e mai important să și se promita cartofi decît să se pledeze pentru demnitate și respectarea aproapelui. La urma urmei, Ceaușescu însuși a încercat să-i oblige pe aprozariști să nu mai vîndă cartofi amestecați cu pămînt. Și n-a reușit, fără probabil să înțeleagă de ce. Fără să înțeleagă că prefăcătoră, necinstea, aroganța și disprețul aflate la temelia sistemului comunist erau chiar mai puternice decît securitatea, miliția, armata, aparatul de partid luate împreună. Iată de ce adevărul și încrederea sînt mai însemnate decît cartofii. Și poate, redresarea economică este condiționată de redresarea morală.

Mircea Iorgulescu

(text transmis la radio Europa Liberă)

INTRAM IN EUROPA INTR-UN MOD ORIGINAL

pag. 1

întrebînd-o care sînt relațiile dînzei cu Alianța Civică!

Luînd legătura cu avocatul ei de la Paris, acesta o rapatriază imediat, prin Mondial Assistance, dar, în momentul îmbarcării în avion, la Otopeni, este din nou oprită în zona de tranzit de aceeași indivizi și reușește să intre în avion numai grație pasagerilor și echipajului Air France.

Trei zile după sosirea sa la Paris, dna Desailly este vizitată de două persoane, cărora nu le deschide ușa, dar care, prin interfonul blocului, pretinzînd că sînt de la Ambasada Română din Paris, își exprimă dorința s-o vadă, cerîndu-i să-și retragă plîngerea sau să declare că a fost atacciată de țigani.

Ambasada Română, fiind contactată, neagă totalmente această acțiune și dl consul se angajează să trimită la București un memoriu de protest adresat de dna Desailly președintelui Iliescu.

Iată, așa dar, cum metodele teroriste sînt perpetuate de cei care pretînd să aducă România, într-un mod "original", în Europa, permițîndu-și chiar să amenințe cetățeni francezi la ei acasă

Daniel Aftalion

INTRE IAȘI ȘI UNGHENI

Claudiu Iordache a votat împotriva, la 3 septembrie 1991, recunoașterea independenței Moldovei în Parlamentul de la București, explicând că această entuziastă pripeală nu face decât să amâne unirea. A propus, în schimb, acordarea cetățeniei române basarabenilor. Propunerea sa a fost îngropată la Ministerul de Externe, în numele unei convenții Ceaușescu-Brejnev, încă în vigoare (să precizăm că Mircea Druc n-a putut participa la alegerile prezidențiale de la Chișinău, fiindcă este născut la Cernăuți !...)

La 1 decembrie, după ce se consultase în prealabil cu Mircea Druc și Iurie Roșca, Claudiu Iordache anunța, la mitingul de la Chișinău, crearea Consiliului Național al Unirii, președintele fiind Mircea Druc.

La Chișinău, deputații basarabeni, care au aderat la CNU, sînt amenințați cu excluderea din Parlament, iar la București este evocată "delicatețea problemei". La o conferință de presă, Mircea Snegur afirma chiar: "cei care propagă astăzi ideea reunirii imediate, nu fac decât să provoace românofobia". Așa ca Iliescu și Snegur hotărâsc instalarea de reprezentanțe diplomatice: însărcinat cu afaceri "ad interim" la ambasada română din Chișinău este numit Ion Bistreanu (care a lucrat în MAE din 1967, îndeplinind, printre altele, și funcția de însărcinat cu afaceri în Cipru și consilier la ambasada română din Atena), la București a fost numit dl. Aurelian Ctin Dănăilă, fost consilier cultural de la ambasada URSS-ului ! "Prin deschiderea ambasadelor de la Chișinău se rezolvă o problemă de ordin mai mult tehnic, stabilindu-se un important canal de comunicare între cele două guverne", se apăra Traian Chelbeu, purtătorul de cuvînt al MAE. "De ce nu o ambasadă a Craiovei la Brașov", se întreabă Cornel Nistorescu în "Expres".

Cu ocazia aniversării Unirii, la 24 ianuarie, a avut loc la Iași, în sala Teatrului Național, Convenția Consiliului Unirii, alcătuit din parlamentari de la București și de la Chișinău. Au participat reprezentanți ai cultelor, partide, ligi și asociații, lucrările fiind prezidate de Mircea Druc, reconfirmat în funcția de președinte al CNU. Printre prezenți liderii Corneliu Coposu, Petre Roman, Toma George Maiorescu (MER). Printre absenți Radu Câmpeanu, Nicolae Manolescu, Preafericitul Teoctist, deputatul și scriitorul basarabean Grigore Vieru. De altfel, Iliescu și Snegur făcuseră serioase presiuni ca la Iași să participe cît mai puțini oameni politici. Au mai fost în sală reprezentanți de la ambasadele Franței, Marii Britanii, Olandei.

Fragmente din cîteva luări de cuvînt. "Unirea trebuie făcută cu fața la Apus" (Mircea Druc). "Astăzi unirea trebuie să capete caracter de program politic" (Iurie Roșca) "Unirea - fără ipoteci pentru viitor! Să o pregătim cu meticulozitate, să nu lăsăm nimic la voia întîmplării, întîmplarea ne poate fi potrivnică" (Petre Roman);

"Neobolșevismul basarabean vrea independență ca să domnească peste o stîină și

trei județe !" (poeta basarabeană Leonida Lari). "Lumea ne privește. Ea are interesul ca noi să nu fim un element destabilizator în această parte a Europei. și așa vom fi dacă vom merge unii spre apus și alții spre răsărit. Moldova a rămas sub alte nume o dependență a Moscovei" (Ion Rațiu). "În România unirea nu are nevoie de propagandă (poate în Basarabia), ci de politicieni capabili s-o înfăptuiască" (Cornel Nistorescu din partea Asociației Ziariștilor Români).

"Dincolo de festivismul, de demagogia unora dintre noi, rămîne fondul și fondul e bun. De acum înainte orice guvern trebuie să aibă această componență, o politica unionistă. Am proiectat 17 departamente de integrare de la "economic" la "presă" și "societate civilă" Urmează ca ele să lucreze, să devină operative", a declarat la sfîrșitul lucrărilor, Claudiu Iordache. La nici 24 de ore după ce, la Iași, se strigase "jos hotarul de la Prut", cei doi președinți, "vogorizii căstăniți", cum îi numește Mihai Creangă ("România liberă"), poposeau la Ungheni, la vila de vacanță a fostului secretar general Bodiul, unde vreo 50 de ziariști au așteptat în livada pustie cca 4 ore la -15 grade... Au aflat, în cele din urmă, că "discuțiile au fost prietenești" și s-au pus la cale "relații frățești".

(surse: "Expres", "Expres Magazin", "România liberă")

Pentru prima oară, în 13 ianuarie a.c. ziariști și analiști din România, alături de colegi de la Budapesta și Ankara, au participat la emisiunea televizată "World Net dialogue" (transmisă în întreaga lume). La întrebările ziariștilor a răspuns profesorul Helmuth Sonnenfeldt (Brocklyn Institution din Washington). Din partea României au participat trei ziariști: Nicolae Melinescu (TVR), Cornel Nistorescu ("Expres"), Alexandru Fărcaș (director al Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale).

Cea mai grea întrebare, socotită ca atare de interlocutor, a fost cea pusă de Cornel Nistorescu, referitoare la ușurința cu care au fost anulate consecințele Pactului Molotov-Ribbentrop în cazul Țărilor Baltice, în comparație cu dificultățile întîmpinate de România. Prof. Helmut Sonnenfeldt a răspuns:

"... Ca să fiu sincer, sînt de părere ca evoluțiile politice din România, nu au fost pînă în prezent de asemenea natură încît comunitatea internațională, în general, să manifeste față de România aceeași înțelegere, precum au făcut-o cu Țările Baltice. Poate voi fi cam aspru în ce vă voi spune dar cred că aceasta este una din deosebirile care a complicat situația în

această parte a lumii, așa cum a fost ea afectată de pactul sovieto-nazist".

"Frankfurter Allgemeine Zeitung", 21 ianuarie : "Moldova amenință să devină teatrul unor violențe militare între forțe greu controlabile ale fostei armate sovietice, aflată în plin proces de dezagregare. Pericolul emană de la minoritatea rusă și ucraineană din estul republicii. Această minoritate slavă s-a declarat independentă și sub președintele ei rus, Smirnov, și-a arogat dreptul de a dispune de comandamentul și de trupele armatei a 14 sovietice, staționată în auto-declarata capitală, Tiraspol. Un general rus, sosit de la Moscova, a avut grijă ca cca 20 de mii de militari ai fostei armate sovietice să jure credință așa-zisei republici."

Președintele Snegur, la rîndul său, se străduiește să pună pe picioare o armată de 12 mii de oameni, promișind garanții sociale foștilor ofițeri, indiferent de naționalitate, în timp ce ofițerii moscoviți se adresează acelorași pentru a le stimula patriotismul de sorginte rusească, explică cotidianul din Frankfurter amintind de atacul comis recent asupra unui convoi al ministerului de interne de la Chișinău, cu jefuirea vehiculelor militare, ca și înmulțirea atacurilor împotriva sediilor poliției moldovenești. "Nici Moldova nu știe prea bine care-i este interesul. Cei angajați în mișcarea națională doresc unirea grăbnică cu România, în timp ce președintele Snegur și un mare număr de parlamentari nu vor să-și jertfească recent obținuta independență pe altarul unirii cu o patrie care, potrivit lor, n-are de oferit Moldovei nici atît cît fosta Uniune Sovietică", se scrie în încheierea articolului.

Ministrul de externe al Ungariei, dl Géza Jeszenski, a fost prima personalitate politică europeană care a vizitat Republica Moldova și a semnat, cu omologul său, la Chișinău un acord bilateral. "O nouă etapă importantă cea a relațiilor directe ale RM cu țările europene, după recunoașterea independenței sale de un număr de 70 de state", a declarat ministrul de externe Nicolae Țiu. Oaspetele ungar s-a întreținut cu președintele M. Snegur și cu primul ministru Valeriu Muravschi.

În 23 ianuarie, Parlamentul de la Chișinău, cu 196 voturi, a votat Legea valutei naționale a Moldovei care va fi leul moldovenesc (= 100 bani) (s-au propus, înainte de vot, alte monede ca "groși" sau "ducați").

ABONAȚI-VĂ LA LUPTA

O SCRISOARE, MAI MULT SAU MAI PUTIN, PIERDUTA...

Revista "22" publica de curînd Răspunsurile liderilor din Convenția Democratică la cîteva întrebări legate de campania electorală.

Unitatea opoziției pare a nu fi oportună pentru toți. Radu Câmpeanu nu știe dacă ea "folosește sau nu PNL-ului", lăsîndu-și răgazul de a analiza rezultatele alegerilor locale pentru a hotărî dacă PNL-ul va face parte din Convenție și pentru legislative. Listele separate se explică fie prin conflicte locale, fie prin faptul că în localitățile respective nu existau decît liberali. Sergiu Cunescu crede că uneori, pe liste separate, se cîștigă mai multe voturi, dezavantajul Convenției fiind că nu poate fi detașat limpede scorul fiecărui partid. Inițiatorul Convenției, Corneliu Coposu, rămîne partizanul unirii opoziției. Chiar în localitățile în care nu erau decît țărăniști, acești s-au înscris în numele Convenției. Cît privește alegerile prezidențiale, este singurul care subliniază importanța unui candidat unic al opoziției: "Cu cît apar mai multe candidaturi cu atît se reduc șansele de a înfrînge criptocomunismul." Pentru Domokos Géza, participarea la Convenție este justificată de principiul că "problemele cetățenilor maghiari nu pot fi tratate separat de realitatea societății românești".

Dificultățile economice au compromis pe jumătate campania electorală, opinează Sergiu Cunescu. Cenzura administrativă împiedică, indirect, contactul cu electoratul, din lipsa mijloacelor financiare, declara Corneliu Coposu. Mijloace de transport și tipografiile sînt greu accesibile. Dimokos Géza analizează manevra puterii: cele 200 de milioane, cît ar fi costat finanțarea campaniei electorale, deși ar fi fost o investiție pentru democrație, a fost respinsă de majoritatea parlamentară; în schimb, campania televizată - inoportună pentru alegeri locale - , costa dublul acestei sume, adică 400 milioane. Cu jumătate din acești bani, deci, s-ar fi putut finanța o campanie corectă. Cu o excepție, cu toții sînt de părere că singurul partid care și-o poate permite, din motive evidente, este partidul de guvernămînt. Excepția este Radu Câmpeanu care nu suflă o vorbă despre înlesnirile materiale ale FSN-ului, în schimb gelozește PAC-ul care "are posibilități materiale mai mari"!

Tineretul liber publică, în 9 ianuarie, un sondaj realizat de Institutul de Cercetare a Caliității Vieții al Academiei Române și un grup de studenți de la Facultatea de Sociologie. Sondajul se intitulază "Studenții despre ei înșiși".

Încrederea în Președinte este de 9,5% , în SRI de 6,9% iar în Armată de 31,9%. Opțiunile electorale s-au schimbat, de la 20 mai 1990, după cum urmează: FSN - 26,8% (20 mai 1991) - 4,2% (intenții actuale de vot); PNL- 38,1% - 8,1%; PNȚcd - 8,7% - 8,2%; PUNR - 4,0% - 4,2%; PSDR - 0,4% -

0,1%; MER - 6% - 1,9%. Cît privește partidele extraparlamentare, intențiile de vot ar fi: PAC - 7,8%; P. România Mare - 1,3%. Celelalte partide au scoruri cu totul ne semnificative. 20% au declarat că se vor abține de la vot.

Se constată că cele mai mari scăderi în opinia studenților înregistrează FSN, PNL și MER. PNȚcd și PUNR sînt constante.

Personalitatea cea mai credibilă este Ion Rațiu - 14,5%, urmat de T. Stolojan (11,9%), R. Câmpeanu (8,2%), P. Roman (7,9%), I. Iliescu (7,3%), N. Manolescu (6,2%), A. Năstase (6,7%), C. Coposu (4,7%), Radu Ciontea (3,8%), Mihai I (3,2%).

În privința formei de guvernămînt, preferința merge către republică parlamentară - 52,8%, urmată de republică prezidențială - 22,1%, monarhie constituțională obținînd - 19,4% (cei mai mulți monarhiști aflîndu-se printre studenții din învățămîntul artistic).

Autorii sondajului constată o stare de dezinteres politic, suspiciunea că partidele și liderii lor sînt "interesați" de luarea puterii, foarte puțini fiind cei care cred că aceștia au intenții altruiste. Sondajul se referă și la opinia studenților față de formele asociative proprii. Numai 20% au încredere în asociațiile studențești, tendința generală fiind de atomizare și suspiciune.

Concluzia misiunii de evaluare preelectorală, sponsorizată de Institutul Republican Internațional și care a fost în România în perioada 12-17 ianuarie 1992, este că o campanie electorală corectă nu se poate desfășura fără finanțarea partidelor politice (legea a fost blocată în Parlament, campania desfășurîndu-se cu vocații de misionar politic, fără fonduri pentru tipărirea și difuzarea afișelor electorale). Principalele obiecții se referă la legea electorală (ambiguitate în privința desemnării candidatului cîștigător, responsabilități excesive acordate primarilor - interesați de rezultatul alegerilor - în

NOTA

În revista LUPTA nr. 174 din 22 decembrie 1991 au fost publicate extrase din Conferința pe care d-nul Nicolae Manolescu a ținut-o, în 9 decembrie, la Adunarea Națională (Paris). Este notată și următoarea întrebare pe care d-nul Ion Varlam a pus-o, la un moment dat, președintelui P.A.C.: "Colegul dvstră de la Alianța Civică, Gabriel Andreescu, a declarat la Lausanne, în iunie, că alianța cea mai probabilă pe care ar trebui s-o facă A.C. ar fi cu FSN-ul, atît împotriva stîngii cît și împotriva dreptei. Același lucru a fost repetat simbătă, 7 decembrie, de dl Rateș, care îl cita pe dl. Dorin Tudoran, reprezentantul dvstră în SUA...?"

Referitor la intervenția dlui Varlam,

organizarea acestora, vicii de procedură în contestarea candidaților) și la mass-media (absența unei legi a audio-vizualului, compensată "ad-hoc" cu o comisie parlamentară, fără statut oficial; presa obstructionată prin creșterea tarifelor chiar în timpul campaniei electorale).

In cazul în care se amină alegerile prezidențiale în cca doua-trei luni după alegerile legislative, și în cazul în care dl. Ion Iliescu va fi validat ca președinte prin referendumul propus de mine pentru forma de guvernămînt, sarcina desemnării noului premier îi va reveni, bineînțeles, dlui Iliescu", a declarat unui ziarist de la ARPress Radu Câmpeanu "Oricum, președintele nu va avea prea multe alternative în desemnarea premierului, avînd în vedere că viitorul cabinet va trebui să reflecte configurația politică a Parlamentului viitor"... Radu Câmpeanu deține informații conform cărora partidul său este foarte bine situat în ordinea preferinței electoratului, după pierderea de popularitate a FSN-ului Deci primul ministru va fi un liberal... de frunte ?!...

UDMR nu mai are candidat la funcția de primar la Tîrgu-Mureș. Ștefan Kiraly a fost, prin hotărîre judecătorească, scos de pe lista candidaților; "forțe național-șovine, atrage atenția UDMR lucrează întru incitarea tensiunilor interetnice iar organele puterii locale și centrale nu au reușit să amelioreze situația, dimpotrivă." În privința candidatului său la Tg. Mureș UDMR a sesizat Președinția României, Procuratura Generală și Ministerul de Justiție, urmînd să se adreseze forurilor internaționale.

Primarul Săpînței, Toader Stețca nu poate candida pentru că Judecătoria Sighetul Marmației a admis contestația depusă de FSN împotriva lui, pe motivul "antecedentelor sale penale", adică a procesului pe care puterea i l-a intentat, prin instrumentele sale administrative, pentru că a fost ales de săteni, fără voie de la centru...

sînt dator să afirm că niciodată, nici în țară, nici în străinătate, nu am propus o alianță între A.C. și FSN. Mi s-a părut firesc ca, avînd în vedere luările de poziție pe care le-am avut pînă acum, afirmația dlui Varlam să fie privită cu neîncredere. Din același motiv mă îndoiesc că Dorin Tudoran, ale cărui exigențe le cunosc, să fi fost citat, sau înțeles, cum trebuie. Dar mă simt dator să amintesc și răspunsul lui Nicolae Manolescu, cu această ocazie: "Cît despre ce a spus Gabriel Andreescu sau Dorin Tudoran, nici unul dintre ei nu este membru PAC și apoi nu poți împiedica oamenii să spună prostii sau baliverne." Acest comentariu nu face decît să confirme lipsa de fair-play a lui Nicolae Manolescu care m-a izbit de la primele noastre întîlniri.

Gabriel Andreescu

MANASTIRILE BUCOVINEI IN PERICOL

Deputatul Radu Ciuceanu, președintele Comisiei parlamentare de cercetare a abuzurilor, sesizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuțiului, proaspăt reînființată, a atras atenția Parlamentului asupra pericolului în care se află mănăstirile Bucovinei: Putna, Sucevița, Moldovița, Humor, Arbore, Rîșca, Slatina Dragomirna și Voroneț. Din 1977, când s-a desființat Direcția Monumentelor Istorice, lucrările începute au fost continuate numai de Mitropolia Moldovei și Sucevei care, anual, alocat 30-40 de milioane de lei. Din pricina poluării și a vechimii, sînt necesare acum lucrări urgente de restaurare și conservare. Comisia națională a Monumentelor a constatat gravitatea situației. Statul și guvernul actual acordă sume foarte mici față de ceea ce erau fondurile din trecut.

Biserica actuală e săracă. Prin Legea fondului funciar, Biserica nu poate primi decît o mică parte - 10 ha de mînăstire, 5 ha de schit și parohie, restul pămînturilor, confiscate de comuniști, rămîn mai departe înstrăinate.

Înseamnă, prin aceasta că noii legislatori socotesc că e bună confiscarea averilor mînăstirești ? întreabă Radu Ciuceanu. Zeci de imobile aparținînd Bisericii din Bucovina se află ocupate de noii proprietari, pe care parcă i-ar ocroti cineva!

Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuțiului, a adresat un Apel Parlamentului, după ce s-a adresat, în zadar, la prefectura Sucevei, în care se cere:

- retrocedarea fondului bisericesc al Bucovinei;

- retrocedarea tuturor imobilelor Bisericii din Bucovina, luate abuziv de comuniști, care sînt în posesia și exploatarea diferitelor instituții;

- despăgubiri pentru imobilele dărîmate;
- restituirea sau despăgubirea pentru obiectele de cult, icoane și odoare bisericești de aur și argint, aflate în muzeele țării și în visteria statului, vindute în anii 1981-1984 la niște licitații foarte oneroase în Elveția...

"Dacă revendicările nu ne vor fi luate în seamă, respectuos vă anunțăm că ne vom părăsi starea de neutralitate specifică bisericii și vom ieși cu Sfînta Cruce și Sfînta Biblie în stradă, împreună cu credincioșii, spre a ne cere drepturile noastre strămoșești." Semnează Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuțiului.

Pe 1991, bugetul culturii a fost de 0,33%. Pe 1992, o veste bună, bugetul culturii a crescut la ...0,35%.

În Albania, reperul nostru comparativ de la o vreme, bugetul culturii este de 1,15%. O vom ajunge într-o zi din urmă ?

PREZENTE ROMANEȘTI ÎN STRAINĂTATE

Din Uniunea Teatrelor Europene (UTE), cu sediul la Paris (Théâtre de l'Odéon) face parte, de curînd, și teatrul bucureștean Bulandra. Întîi a fost, prin anii '80, Teatrul European, sub conducerea regizorului Giorgio Strella, care a devenit, în 1990, o Uniune, din care, în prezent, fac parte 12 teatre din Europa.

În 17 ianuarie, la București, a avut loc ceremonia și conferința de presă dată de Ion Caramitru și reprezentantul UTE, Eli Malkam. Primul a evocat dificultățile teatrului pe care-l conduce acum, în vremea dictaturii: "Teatrul Bulandra a avut o istorie zbuciumată, care a reflectat în mai mare măsură ce s-a întîmplat în România" (aluzie la candidatura concurentă a Teatrului Național din București). Într-adevăr, personalitățile teatrului, Liviu Ciulei, Lucian Pintilie au luat drumul străinătății, după interzicerea "Revizorului", în stagiunea 1972-73, cînd Ciulei și directorul adjunct au fost demși, iar Toma Caragiu și-a pierdut poziția politică în teatru. 11 ani li s-au interzis turneele în străinătate și au făcut obiectul unei strașnice cenzuri.

În "Libération" din 7 februarie, un articol pe trei pagini, sub semnătura lui Jean-Pierre Thibaudat (cel care recenzase, nu de mult, în același ziar, cu entuziasm, cartea lui Georges Banu despre Peter Brook), evocă peisajul teatrului românesc de azi. Vom reveni în numărul următor asupra lui, oprindu-ne acum doar la dificultățile sale financiare evocate de ziaristul francez.

"Dacă este redus la o responsabilitate financiară proprie, teatrul românesc moare. Un bilet costă 50 - 70 de lei, iar o bere în holul teatrului costă 150 de lei. Dacă am calcula prețul real al biletului, el ar trebui să fie de 1000 lei, ceea ce ar duce la închiderea lor. Teatrul trebuie, în aceste condiții, să fie subvenționat", spune Ion Caramitru care este și președintele Uniter (noua uniune a oamenilor de teatru).

Un proiect de lege a teatrelor, care pune problema ca actorii să înceteze de a fi salariați pe viață a unui teatru și să practice contractele pe termen determinat, așteaptă să fie votat. Un singur actor a pus imediat în aplicare proiectul,

înainte ca el să fi intrat în vigoare: Mircea Diaconu, primul actor independent, care și-a dat demisia de la teatrul unde era angajat. El este și unul dintre cei mai celebri și talentați actori actuali, serie J.-P. Thibaudat. Și unul dintre cei mai cunoscuți opoziționiști actuali, completăm noi.

MIRCEA ELADE

Cosmologie
et alchimie
babyloniennes

Traduit du roumain
par Alain Paruit

ARCADES

GALIMARD

EDITURA HUMANITAS

Eugen Ionescu

NU

(50F/ 17 USD/ 30DM)

Mircea Eliade

SOLILOCVII

(30 F/ 13 USD/ 23 DM)

Emil Cioran

ÎNDREPTAR PĂTIMAȘ

Ultima carte începută în țară și a cărei variantă definitivă, terminată în 1944 la Paris a, a rămas inedită. 125 F

AMURGUL GÎNDURILOR

Ultima carte publicată în țară, în 1940, la Sibiu. 84 F

Ivor Porter

OPERATIUNEA "AUTONOMUS"

despre englezii parașutați în România

în plin război

(65 F/ 19 USD/ 33DM)

Mircea Ciobanu

CONVORBIRI CU MIHAI I

AL ROMANIEI

(96F/ 25USD/ 44 DM)

Alexandru Paleologu

MINUNATELE AMINTIRI

ALE UNUI AMBASADOR

AL GOLANILOR

86 F

Jeni Acterian

JURNALUL UNEI FIINȚE GREU DE
MULȚUMIT

Unul din marile texte ieșite din exilul sertarului și al manuscriselor indezirabile, o revelație a memorialisticii românești. 135 F.

Paul Goma

SOLDATUL CÎNELUI

38 F/ 16 USD/ 26 DM

Prețurile în USD și în DM sînt majorate din cauza costurilor ridicate la încasarea cecurilor în aceste devize. Cecurile bancare sau poștale trebuie trimise pe numele HUMANITAS, pe adresa LUPTA

A MURIT ION VLAD

Pe domnul Vlad -am cunoscut în copilărie. Îmi stăruie și acum în minte, închegându-se aievea de prin anul 1945, vastul birou de avocat al lui Petre Pandrea, din strada Barbu Delavrancea, de la "Șosea", unde locuiam. Plin de cărți, dosare, fotolii, clienți, colegi, prieteni, adversari, el alcătuia un spațiu privilegiat, propice înfăptuirii tuturor minunilor. Procese câștigate cu alinarea și vindicarea nedreptăților, cărți, studii și articole scrise în cascadă, mese sardanapalice, dialoguri, monologuri, încrucișare scilpitoare de idei. Acolo, în discuțiile încinse dar cordiale, întrerupte de râsul sonor și contagios al lui Petre Țuțea, l-am văzut lucrînd, timp de zile lungi, cu numeroase pauze involuntare dar inerente, pe sculptorul Ion Vlad. Spectacol fascinant. Două personalități puternice - modelul și sculptorul său - se aflau față-n față. Iscat dintr-un lut concentrat, parcă bolovănos, din mîna măiastră a artistului, s-a întrupat expresiv chipul lui Petre Pandrea.

La Paris, unde s-a stabilit definitiv din 1965, în țara în care "galbenul tricolorului românesc s-a decolorat în soarele libertății" ne-am revăzut. Un pumn de energie concentrată într-un trup yiguro, cu ochii scăpărînd de inteligență și umor, Ion Vlad avea vorba lapidară și plină de miez revărsînd generos formule memorabile, copleșite de duh. Ca tot românul autentic aprecia cum se cuvine plăcerile vieții, începînd cu soarele și marea - ca la atelierul de la Nisa, unde se

adăpa cu văzduh la Corniche St. Rosalie - fără a uita - Doamne, păzește! - de cele cuvenite gurii, la un pahar de vin bun, repetat.

Trăindu-și viața cu intensitate, își împărtășea amintirile cu eleganță, punctate, brusc, de câte o înjurătură neaoșă, spre deliciul covoritorilor. Amintirea copilăriei (era născut la Fetești, la 24 mai 1920), ca și a satului românesc reveneau nostalgic; tonul se schimba cînd vorbea despre arta lui, sculptorul fiind conștient de darul cu care era înzestrat. Expoziții colective în România, Franța, Belgia, Danemarca, Suedia, Norvegia, expoziții personale la Paris, New York, Malmö, Montreal, Nice, Sanfrancisco, lucrări în muzeele din România, Franța, Monaco, Japonia, toate acestea dau dimensiunea impactului artei sale în lumea contemporană.

La Paris, oraș cu puține statui, Ion Vlad a creat, cu ocazia centenarului lui Mihai Eminescu, o statuie a Lucefărului, așezată, de la 12 ianuarie 1992, pe rue des Ecoles. Acolo și atunci ne-am văzut pentru ultima oară. Ce omagiu mai deplin i se poate aduce unui sculptor? În "orașul lumina" s-a înveșnicit lucefărul neamului românesc. Ion Vlad fecit!

Sîmbătă, 1 februarie 1992, un telefon îmi anunță vestea rea. Ion Vlad a murit într-o clinică pariziană, internat pentru afecțiune cardiacă, în noaptea dintre 30 și 31 ianuarie. În mormîntarea, pe 7 februarie la cimitirul Montparnasse, va fi fără trandafiri roșii, fără discursuri, în dulcea legănare a veșnicului lucefăr.

Andrei Pandrea

FUNDAȚIA CULTURALA MEMORIA

La București s-a constituit Fundația Culturală "Memoria" (str. Intrarea Noptii, 7 78159 București; tel. 50 80 44/59 65 63). Ea își propune dezvăluirea opresiunii la care a fost supus poporul român și mai ales spiritualitatea sa. Fundația își propune să readucă în circuitul cultural operele marilor personalități ale culturii române, împiedicate sub regimul comunist să-și afirme valoarea.

Obiectivul său prioritar și urgent este susținerea periodicului "Memoria" (Calea Victoriei 133 71102 București), "revista gândirii, arestate", pentru ca apariția ei să aibă o un ritm regulat.

Președintele Fundației este scriitorul Banu-Rădulescu, vice-președinți sînt: poetul Șt. Augustin Doișăș și pe teoreticianul literar Adrian Marino.

Cei care vor să sprijine nobilul efort de reconstituire și publicare a adevărului despre universul concentraționar din România sub regimul comunist, își pot trimite contribuția la Banca Comercială Română (Filiala din str. Londra, 10, Sector 1 București): cont în lei - 4510101253; cont în valută - 4721. 3.

AVIS DE RECHERCHE

Un manuscris în căutarea unui autor. În colecțiile fondului secret al bibliotecii "I. G. Bibicescu" din Turnu Severin s-a păstrat dactilograma în limba română, de 113 pagini, dataată Paris 30 octombrie 1972, pe care Vama Porțile de fier a confiscat-o în 1985 sau 1986. Autorul probabil este un scriitor român plecat în Franța înainte de 1972. Titlul primei părți este "Impas ... impas... impas". Doua fragmente au apărut în revista mehedințeană SEMN. Este o revistă de cultură din Turnu Severin, din care au apărut doar două numere, după decembrie 1989. Actul merită deci să fie consemnat pentru istoria literaturii. Rugăm pe cei care dețin eventuale date despre întîmplarea aceasta să se adreseze redacției LUPTA.

Dincolo de această restituire, SEMN este o publicație serioasă, bine gândită care ar fi

putut ajuta la renașterea culturală a Mehedințului. Dar cultura română, revuistica literară, aici ca și aiurea, trag să moară din lipsă de menegeri și de mecenați. Pușini mai citeșc literatură română iar bugetul cultural al națiunii este aproape inexistent. Gruparea revistei este formată din Valeriu Armeanu, Romulus Cojocaru, Alex. Drăghici, Viorel Mirea, Ctin Negreanu, Ileana Roman, Emilian Iachimovski, Ctin Para, Mihai Rogobete, Ovidiu Vișan. Stela Popescu consacră un portet Aicei Voinescu, eseistă și specialistă în teatologie dintre cele două războaie, născută la Turnu Severin.

Aducem un îndîrjit omagiu celor care, sperînd în arte, mai rezistă în fața atacului dezlanțuit al neociocismului.

Dan Culcer

POMENIREA MORTILOR DIN ÎNCHISORI

La 2 februarie, după slujba oficială de Mgr. Gh. Surdu la Biserica Unită (38 rue Ribera 75016 Paris), s-a făcut un parastas pentru toți deținuții politici morți în închisori. La sfîrșitul slujbei a vorbit dl. Cicerone Ioanițoiu, care a stat în aceeași celulă cu Mgr Surdu și a fost inițiatorul - în numele PNȚ cd și a AFDPR - a acestui parastas. Dl. Ioanițoiu a evocat personalitatea lui Iuliu Maniu, figura emblematica a suferințelor românești, stîns la Sighet, în noaptea de 4 spre 5 februarie 1953. Luminoasa personalitate a lui Iuliu Maniu a fost conturată prin citarea unor oameni politici și de cultură, români și străini, care l-au cunoscut și prețuit pe acest martir al României.

După slujbă, cei prezenți au fost invitați la un praznic, după datina românească.

De menționat că, în țară, în aceeași zi, s-a oficiat la Sighet, un parastas pentru deținuții politici care și-au dat sufletul în închisori.

F.D.

ACADEMIA ROMANO-AMERICANĂ DE ȘTIINȚE ȘI ARTĂ

MIRON BUTARIU

O VIAȚA DE OM
COLECȚIA MEMORIALISTICĂ
LOS ANGELES, 1991

Cartea poate fi comandată pe adresa autorului:

Miron Butariu, 4310 Finley Avenue 6
Los Angeles CA 90027-2847

□ Comisia parlamentară de anchetă a mineriadei din septembrie, a comunicat că au fost deja audiate 100 de persoane, dar conducerea Ligii Sindicatelor Miniere a refuzat să comunice datele cerute. La 14 ianuarie Liga a comunicat comisiei că "nu va accepta prezentarea persoanelor citate pentru audiere", pentru că "și arogă dreptul de a-și apăra membrii de sindicat", folisnd "presa internă și internațională, organismele interne și internaționale, care s-au angajat să o sprijine și la nevoie toate formele de luptă sindicală legale."

□ În urma ședinței extraordinare a guvernului (18 ianuarie), salariul minim brut s-a stabilit la 8.500 - cu 21,4% mai mult față de cât era la 31 dec. 1991. Sindicatele ceruseră un salariu minim de 24.300. De la 1 ianuarie 1992, pensia minimă pentru limită de vîrstă și vechime integrală este de 5.380.

□ Prețuri (în 13 ianuarie): cotlet haiducească - 1050 lei/kg; mușchiuleț montana - 1379 lei; salam Victoria 814 lei; Salam Cișmigiu - 542 lei/kg; mușchi țigănesc - 940 lei/kg.

Cele mai scumpe județe din România sînt Iașul (carnea de vita costă 350 kg și ceapa, 120 kg) și Municipiul București, unde carnea de porc costă 500 lei/kg. La polul opus, jud. Bacău, cu 180 kg carne de porc și de vită.

□ În 17 ianuarie, la Ministerul Justiției, a avut loc a doua întrînire, care a durat mai mult de trei ore, în vederea urgentării declanșării proceselor celor vinovați de crime în cei 45 de ani de comunism. S-a discutat necesitatea clarificării unor impedimente procedurale și juridice - infracțiunea de genocid nu poate fi invocată decît din iunie 1960, cînd ea a intrat în codul penal, ori foarte multe fapte care s-ar încadra aici au fost comise înainte de această dată, apoi problema prescripției, decretule de amnistie și grațiere.

S-a decis constituirea unui grup de lucru (de 13-14 persoane, format din reprezentanți ai Ministerului de Justiție, Ministerului de Interne, SRI, AFDPR, Ligii pentru Apărarea Drepturilor Omului, Comitetului Helsinki, Asociației "21decembrie", Ligii naționale a luptătorilor în Revoluție, Uniunii Avocaților, Ministerului Sănătății, Uniunii Juriștilor) care, într-un timp de două săptămîni, să studieze toate impedimentele care stau în fața declanșării proceselor.

CASA ROMANEASCA CENTRUL ROMAN DE CERCETARI DIN PARIS

Anunță conferința Dlui PIERRE HAYET, "Vladimir Ghika - homme de lettre et homme de Dieu", care va avea loc marți, 11 februarie, orele 18,30 la Maison d'Ananie - 20 rue Babert de Jouy (75007), Mo Varenne

Anunță conferința dnei ANCA DUMITRESCO, "La peinture extérieure de l'église Saint Georges de Voronetz" (avec diapositives), care va avea loc sîmbătă, 22 februarie, la orele 18, la Misiunea Catolică Română - 38, rue Ribera (75016), Mo. Jasmin.

PAUL RADULESCU

ALGORITHMES

huiles et pasteles

179, rue de Paris

91120 Palaiseau

du 25/1 au 15/11 1992

Ouvert : Samedi, Dimanche et Jeudi

Tel. 60142319

□ Concurență neloială. "Guvernul duce o politică agrară discriminatorie, în sensul favorizării societăților comerciale cu capital de stat în detrimentul celor private. Societățile mecanizate particulare pot achiziționa motorină la prețul de 90 de lei litrul, în timp ce cele aparținînd statului cu numai 53 de lei; piese de schimb pentru mașini agricole se livrează numai societăților de stat, cele particulare putînd să le procure, eventual, de la cele dintîi." (Dezbatere la televiziune cu specialiști în agricultură)

"Agromec", societatea agricolă de mecanizare cu capital de stat, stochează motorina de a cărei penurie sînt afectați, numai în județul Alba, 70 de proprietari de pămînt. De altfel, "Agromec" refuza să execute lucrări agricole pe terenuri particulare.

□ Descendenții familiei lui Toma Arnăuțoiu - liderul mișcării de rezistență anticomunistă din Munții Zănoaga (Carpații meridionale), dintre 1948 și sfîrșitul anilor '50 - întîmpină o încăpățînată reavoință în demersurile de a-și recupera pămîntul expropriat. Dl Chelu, primarul comunei Nucșoara (jud. Argeș), unde domiciliază familia Arnăuțoiu, încolțit la Tv să se explice, le-a a "promis, chiar de mine", pămînt lînga Slatina. Familia Arnăuțoiu a refuzat să primească alt pămînt decît acela pe care l-au avut și, în orice caz, nu la o distanță considerabilă de comună.

DECESE

La Paris, s-a stins din viață sculptorul Ion Vlad, la 30 ianuarie.

Prof. dr. Aretin Corciovei; actorul Constantin Moruzan; Romeu Snaidero; Grecu Iulian; Bran Iulian; Melania Dimitriu; Mya Olaru; dr. Șerban Alexandru; Elena Albu; gen (r) Gh. Brătescu-Iosif; dr. Eugen Gh. Leu; Aurelia dr. Bonciocat; Miron și Cristina Dumitrescu; Paula Caragata; Cristian Ungureanu; col. dr. Vasile Lazarovici; Sofia Iacobescu; Marioara Gion Ștefănescu; Constantina Arsene; Răzvan Claudiu Teodorescu; Natalia Gh. Mihăilă; Petre Sîrbulescu; Petre Dușu; Toma Tănase; Meluca Dumitru; ing. Ion Enăchescu; Cecilia Stoian; Felicia Oancea; Eți Davidovici; Ileana dr. Hossu; Octavian Tamașdian; Nicolae Moga; Dan Moisescu; Zoie-Zizi Tarnavski (Blindu); Dumitru Dobrinescu; Georgeta Ganea; Georgeta Sgarbura (Caragea); dr. Traian Vărzaru; Alexandrina Belgrader; Grăjdănescu Romulus; dr. Gabriel Eftimescu; Modesta Gărdescu; Ion Gramma; ing. Costache Cristodor; Dan Dușoiu; Elena Scriban; Anica Negroiu; Grigore Valentina; Luiza Onicescu; Irina Sandu; ing. Ștefan Cararulea; Elena Culici; Matei Pârvan; dr. Ctin Pricop; Cinteza Aurelia; Eugenia Apostoleanu; ing. Ene Alexandru; col. (r) Emil Monda; Anastasia Merca; Vasile Cîrjan; Marcela Movilă; Ovidiu Doru Drăgulescu; dr. Virgil Cucuiu; dr. Elian Nicolae; Ecaterina Frangopol; dr. Carol Neculai Buzenschi; Ion Hotomega; Mircea Hîrtopeanu; Cristea Carol (comandor, aviator (r)); Popa Constantin; Emil Nestor; Ana Tălmăcean; ing. Vasile Mocanu; Ghiulescu Ctin; Irina Lucreția Poenaru; Ana Apostolescu; Anca Zambră; ing. Ioan Jarnea; Emanoil Racoveanu; prof. Victor Manu; prof. Cezar Leontinescu; prof. Eugenia Iova; prof. Lup Leț-Procopiu; prof. ing. Gh. Pacoste; ing. Ovidiu Pascal Ardeleanu; ing. Ionescu Nicolae; Nadejda Cruli; presbitera Rodica Butu; actor Petre Vasilescu.

NATURALIZARI

"Journal Officiel", din 26 ianuarie și 1 februarie 1992 publică numele următoarelor persoane, originare din România, care au obținut naturalizarea franceză: Ioan Adrian Caulea, născut la Nepolocăuți; Ana Caulea, (n. Lupu), născută la Novaci; Cristian Duiu Constantinescu, născut la Ploiești; Ștefan Mocanu, născut la Iași; Georgeta Zanica Mocanu (n. Lungu), născută la Deva; Alexandra Mocanu, născută la București; Ernest Virgil Popovici, născut la București; Ilinca Popovici (n. Mărășescu), născută la București; Mihai Petru Ioan Serbu, născut la Brăila; Alina Serbu (n. Constantinescu), născută la Tîrgoviște; Elena Balutescu (n. Gramaticescu), născută la București; Elena Domnica Cesianu, născută la București; Thoma Dinischiotu, născut la București; Radu Dinulescu, născut la Iași; Tatiana Dinulescu (n. Constantinescu), născută la Rîmniceu Vilcea; Nathalie Dinulescu și Pierre Victor Dinulescu, nașcuți la Nanterre

Cu adîncă durere, Ilinca, nepoată, Mihai, fiu și Măriuca Ștefănescu, noră, împreună cu familiile Geanolu, Davidescu, Miclăuș, Polizu-Mieșunești, Zamfirescu-Mihăilescu anunță decesul dragei lor Antoinetta Lelia Ștefănescu-Arephy, soția pictorului Gabriel Ștefănescu-Arephy și vara întemeieorului Operei Române, George Ștefănescu, la 24 ianuarie 1992

En Francs Français:		En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
FRANCE	FRF 250	DEM 100 - CHF 90 - GBP 35
EUROPE	FRF 300	
Par avion :		
AMERIQUE		
AMERIQUE DU NORD	FRF350	USA 60 ou équivalent
ISRAEL		
AMERIQUE DU SUD		
ASIE	FRF 450	USA 70 ou equivalent
AUSTRALIE		
125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France		
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 633520F		
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris		

COLLOQUE INTERNATIONAL DE STRASBOURG DU 21 AU 23 NOVEMBRE 1991

Déclaration faite par Mme Catherine Lalumière, Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Parler de l'architecture institutionnelle de la future Europe, c'est évidemment difficile, d'abord parce que la situation est mouvante, rien n'est stabilisée, ensuite parce que on ne part pas d'une table rase contrairement à la situation en 1945, il y a déjà en Europe un certain nombre d'organisations plus ou moins fortes, plus ou moins structurées mais qui existent.

Aborder la question des institutions à l'échelle de cette nouvelle Europe oblige me semble-t-il à partir des besoins. Evidemment l'on peut considérer que je suis mal placée, parce que les représentants des pays d'Europe Centrale et Orientale sont mieux placés pour exprimer leurs besoins. Mais, ils le savent bien ici, j'ai quand même eu la chance d'avoir de nombreux contacts depuis 2 ans et demi avec les représentants des pays d'Europe Centrale Orientale. Donc je me sens un peu autorisée à résumer les besoins.

Je le ferai avec prudence parce que chaque pays est différent du voisin, mais enfin si on schématise, on constate d'abord et vous venez de le dire, des besoins économiques et même parfois des besoins tout à fait urgents, aide alimentaire, mais plus largement des besoins économiques, c'est évident. Pas seulement des besoins en capitaux, mais des besoins en savoir faire pour construire une économie, un marché qui fonctionne. Mais il n'y a pas que des besoins économiques, il y a aussi un énorme besoin de nature politique, c'est-à-dire des besoins démocratiques dans la mesure où il s'agit d'abandonner un régime qui a été condamné, pour construire un régime à l'Occidental, c'est-à-dire, fondé sur les valeurs démocratiques, avec une certaine conception des Droits de l'homme et une place très importante aux Droits, mais aux droits dans le sens le plus large du terme. Il s'agit de construire un état de droit conforme aux grands principes qui sont en vigueur dans les pays occidentaux.

Faut-il mettre l'accent sur les besoins économiques et un peu moins sur ces besoins de nature politique et juridique? Je crois que les deux sont indispensables et indissociables. On ne peut pas construire une économie fondée sur la libre entreprise si les règles juridiques du Droit de la propriété, par exemple, mais aussi tout le mécanisme n'est pas adapté à ce type d'économie et la réciproque est vraie. Comment construire une démocratie si l'économie marche trop mal, s'il y a des

troubles sociaux et des troubles politiques qui paralyseront la démocratie. Donc il faut les deux.

Mais j'ajouterai d'autres besoins. J'ai été très frappée dans mes premières visites en Europe Centrale et en Europe Orientale par le formidable désir de sortir du "ghetto" et le formidable désir d'entrer dans ce monde occidental, d'abord l'Europe Occidentale, mais aussi les Etats Unis et le Canada. D'une certaine manière, certains pays d'Europe Occidentale ont peut-être plus de réticences à l'égard de l'Amérique du Nord que nos amis d'Europe Centrale et Orientale qui ne font pas trop la différence entre l'Europe Occidentale et l'Amérique du Nord, tout ça c'est l'Occident. Ce désir très profond de tisser des liens et d'entrer dans ce monde Occidental, ne fait pas le partage entre l'Europe Occidentale et l'Amérique du Nord. Voilà très schématiquement résumés ces besoins.

C'est encourageant, mais il va de soi que les difficultés sont énormes, mais je ne m'appesantirai pas la-dessus. Alors devant ces besoins, quelles sont les organisations, quelles sont les institutions auxquelles on peut faire appel, est-ce qu'elles sont suffisantes où faut-il en créer d'autres, est-ce qu'il faut les réformer, voilà les questions qui se posent.

★

Avant de parler vraiment du Conseil de l'Europe, ce qui est de ma responsabilité, je crois que je ne peux le faire que en situant rapidement le Conseil de l'Europe par rapport aux autres grandes organisations concernées par le problème.

La première organisation, parce qu'elle se situe au niveau le plus global à laquelle je ferais allusion, c'est la C.S.C.E.. Le secrétaire général du bureau de Prague, de la C.S.C.E., en parlera beaucoup mieux que je ne peux le faire, mais je voudrais quand même d'un mot dire que la Conférence pour la Sécurité, la Coopération en Europe va conserver à mon sens, un rôle très important. Pendant quinze ans, ce mécanisme qui n'était pas une organisation, qui n'était pas une institution, mais qui était un forum, qui était un processus, a permis le rapprochement de l'Est et de l'Ouest; a permis aussi d'amorcer le désarmement; a permis aussi de faire basculer les pays de l'Est vers la conception occidentale de la démocratie pluraliste et des droits de l'homme. Donc la C.S.C.E. pendant quinze ans, a fait un travail considérable. Aujourd'hui, que va-t-elle faire? En un mot, à mon avis, son rôle reste très important, car c'est le seul forum politique où se

retrouvent tous les pays du continent européen, plus l'Amérique du Nord. D'autre part, c'est le niveau qui peut vraiment avoir des débats sur les très grands problèmes politiques, je pourrais parler des problèmes géo-politiques et les très grands problèmes concernant les questions militaires et de la défense. Donc, ça doit rester cela et ça me conduit à dire, que probablement, la C.S.C.E. devrait petit à petit, non pas abandonner, mais attacher moins d'importance à ce qu'on a appelé dans le jargon de la C.S.C.E. la deuxième et la troisième corbeille, qui était un peu plus technique, pour renforcer son travail sur la première corbeille, c'est-à-dire, ces grandes questions de géo-politiques, et ces question militaires et de désarmement.

A l'autre extrême, je parlerais de la Communauté, Monsieur Vignon en parlera avec beaucoup plus de détails que je ne peux le faire, mais la Communauté qui, aujourd'hui est limitée à douze pays, parmi les plus riches de l'Europe a un rôle pan-européen, d'abord parce que cet ensemble a été une sorte de phare pour les populations de l'Est. C'était l'exemple de la réussite économique mais aussi politique. Voilà des peuples qui s'étaient battus pendant des siècles notamment les Français et les Allemands, par exemple, qui arrivent à s'unir, à travailler ensemble et à devenir une des zones les plus prospères de la planète.

Donc, pendant toutes les années noires des pays de l'Est, les populations ont eu l'exemple attirant de la Communauté. Aussi la Communauté est pour eux très importante, parce qu'elle est un formidable moteur, et notamment un moteur économique. Quand je dis moteur, je pense que c'est un moteur non seulement pour les pays membres de la Communauté, mais pour les pays qui sont à la périphérie de la Communauté. Si le moteur marche bien, les pays de la périphérie peuvent espérer être attirés par ce dynamisme communautaire pour le plus grand bien de leur propre économie. Par contre si la Communauté va mal, si le moteur n'est pas efficace, non seulement les douze en seront victimes, mais toute l'Europe en sera victime.

Enfin, il y a une troisième raison, pour laquelle rappeler que l'écart entre les niveaux économiques est trop grand, c'est très important que les pays d'Europe Centrale et même d'Europe Orientale sachent que quand ce sera possible, la

Suite page II →

COLLOQUE INTERNATIONAL DE STRASBOURG

Déclaration faite par Mme Lalumière ..

communauté n'est pas définitivement fermée. Je crois que les peuples ont besoin d'espoir, et je constate que pour les peuples d'Europe Centrale et Orientale la Communauté, c'est un espoir.

A lors, ayant dit quelques mots de la A.C.S.C.E., puis de la Communauté, le Conseil de l'Europe. Et bien, il se situe finalement en peu entre les deux. Le Conseil de l'Europe aujourd'hui, se trouve dans une situation extrêmement intéressante, mais ça, ce sont les hasards de l'histoire.

Au départ en 1949, quand le Conseil de l'Europe est créé, il est la première organisation européenne après la guerre, et ses créateurs veulent unir les peuples européens, mais pas n'importe comment, ils veulent les unir sur la base des valeurs démocratiques, respect des droits de l'homme. Je crois d'ailleurs que c'est de leur part extrêmement lucide, car ayant été échaudés par des guerres innombrables, ils avaient compris que la stabilité de l'Europe passait par le respect d'une sorte de règle du jeu fondamentale qui est la règle démocratique, qui va, je le souligne au passage, être bien commode quand il s'agira de trouver des solutions pour les minorités par exemple, car si les problèmes de minorités risquent de déstabiliser non seulement les pays où cela se pose, non seulement la région où cela se pose, mais également l'Europe tout entière, c'est parce que l'on n'aura pas trouver une solution acceptable, pour les minorités et en fait parce que l'on n'aura pas su utiliser des procédures démocratiques qui permettraient de donner à ces minorités la place qui revient à tout groupe humain. Donc tout se tient, et je crois que, au lendemain de la seconde guerre mondiale, les créateurs du Conseil de l'Europe sont extrêmement lucides.

Mais par la force des choses, le champ géographique du Conseil de l'Europe a été limitée à l'Europe occidentale jusque à ces toutes dernières années. Au 5 mai 1989, avec l'entrée de la Finlande au Conseil de l'Europe, on avait fait le plein, si je puis dire, de tous les pays qui constituaient à l'époque l'Europe Occidentale. Et les bouleversements qui sont intervenus pendant l'année 1989, les révolutions qui se sont produites dans les différents pays d'Europe Centrale et Orientale, ont évidemment bouleversé complètement l'existence du Conseil de l'Europe, puisque cette frontière qui était pour nous le rideau de fer a fait place tout au contraire à une nouvelle frontière. Jusqu'où va-t-elle ? Et bien peut-être jusqu'à Vladivostok .

En réalité, pour entrer au Conseil de l'Europe, il faut faire partie de la culture européenne, plus d'ailleurs que du continent géographique lui-même. C'est la culture européenne plus le respect des valeurs démocratiques, et ça vous explique, que je ne trace pas aujourd'hui la frontière est du Conseil de l'Europe. Tous les pays d'Europe ont vocation à rentrer au Conseil de l'Europe s'ils satisfont aux conditions que je rappelle. Ici, je ne vois pas de représentants de deux pays qui sont déjà

membres du Conseil de l'Europe, à savoir la Hongrie, la Tchécoslovaquie, mais je vois des représentants de trois pays qui ont vocation à entrer dans le Conseil de l'Europe. Donc c'est un mouvement qui se poursuit.

Deux pays sont déjà entrés, et ils vont faire partie de la famille et nous coopérons dans nos différentes activités avec ces pays. Mais nous avons aussi une coopération avec ceux qui ne sont pas encore en mesure d'entrer comme membre à part entière du Conseil de l'Europe. Cette coopération nous l'avons démarrée très vite, dès l'été 1989, quatre pays par exemple obtenaient le statut d'invité dans notre assemblée parlementaire qui réuni, je vous le rappelle, des parlementaires de tous les pays membres du Conseil. Parmi ces quatre pays, il y avait déjà à l'époque l'Union Soviétique qui obtenait ce statut d'invité spécial.

★

Dans notre secteur d'activité inter-gouvernementale, nous avons multiplié les réunions au niveau des hauts fonctionnaires, des réunions d'experts. Tantôt nous envoyons des fonctionnaires, des experts dans les pays d'Europe Centrale et Orientale, tantôt à l'inverse ils envoient des délégations chez nous. Bref, il y a un travail de coopération sur des sujets très variés. Naturellement les droits de l'homme, les réformes des constitutions, la mise en place d'un système juridique, les grands problèmes de société, la culture, très, très très importante, car les identités culturelles jouent un rôle fondamentale en Europe. Donc tout cela s'est développé extrêmement vite, avec des moyens que je juge insuffisants, car nous vivons de la générosité de nos états membres, et ils sont parfois un peu en retard, par rapport aux événements. Mais la ligne, elle est claire: développer la coopération concrète avec les pays d'Europe Centrale et Orientale, tout faire pour les aider à construire une démocratie qui marche et à terme, les faire rentrer à l'intérieur du Conseil de l'Europe, ce qui leur ouvre, et nos interlocuteurs le savent bien, d'autres portes. Eventuellement un jour, quand ce sera possible, la Communauté, mais aussi des facilités auprès d'organismes, par exemple bancaires. Ce n'est pas un hasard, si la B.E.R.D a noué des contacts avec le Conseil de l'Europe, pour que les critères de démocratisation auxquels la B.E.R.D est très attachée puissent être pris en compte, lorsque la B.E.R.D a l'intention de financer tel ou tel programme.

Donc finalement, tout se tient. Alors notre avenir, c'est en fait de continuer dans cette voie, d'être une organisation de coopération pan-européenne incluant tous ces pays. Au passage, je ne vous cache pas que l'inclusion de l'Union Soviétique, de ce qui en reste, et de ses républiques, nous posera forcément quelques problèmes. C'est quand même, je dirais des morceaux importants, mais à priori, il n'y a aucun obstacle, donc nous devons nous préparer.

Au fur et à mesure de cette évolution, il est évident que la vieille maison, car quarante ans pour une institution, c'est déjà la vieillesse, disons la maturité, tout ça va nécessiter des adaptations du Conseil de l'Europe. Nous avons besoin de moyens supplémentaires et par exemple en ce moment, je me bats pour que nous mettions en place ce que j'ai appelé "un plan Marshall du droit". Je constate qu'il y a d'énormes besoins juridiques dans ces pays, et d'énormes besoins de formation de juristes, formation de magistrats, formation pour les professions para-judiciaires, dans la fonction publique, un formidable besoin de droits au sens le plus large du mot "droit". Nous avons commencé mais cela reste artisanal, les besoins sont de très grande ampleur. Pensez à l'Union Soviétique, qui n'a jamais connu dans le passé ce que nous appelons l'état de droit.

Donc les besoins sont énormes, absolument énormes, et je propose un plan qui serait assez ambitieux certainement pas suffisant mais quand même assez ambitieux, pour que nous mobilisions dans nos différents pays membres toutes les possibilités en matière juridique, nous avons de multiples experts, nous avons des magistrats, nous avons des avocats, nous avons des professeurs de droit, il faudrait mobiliser tout cela et je m'en entretenais récemment avec un des ministres de la Justice d'un de nos plus grands pays. Il est déjà sur cette longueur d'onde, donc le problème commence à être vu, mais il faut accélérer. C'est une exemple. Donc il faudra que nous ayons des moyens plus importants.

Il faut sans doute aussi que le Conseil de l'Europe envisage de se réformer, de s'adapter, d'opérer une mutation. Nous avons commencé ce travail de réflexion à l'intérieur du Conseil de l'Europe et cela va se poursuivre. A mes yeux pour reprendre une phrase du Président de la République française, François Mitterrand récemment, a indiqué "que le Conseil de l'Europe pourrait être, s'il avait des compétences élargies, ce qui me paraît en effet utile, être le creuset de la future Confédération européenne". Et bien je crois que là, ce serait très bien, tout à fait conforme à ce que je vois. L'on part de façon pragmatique de ce qui existe, et le Conseil de l'Europe existe, il a été sollicité et il continue d'être sollicité par les pays d'Europe Centrale et Orientale, nous pouvons les aider dans cette voix de la démocratisation, pour les faire rentrer dans la famille, et ensuite leur ouvrir d'autres portes.

Nous le faisons le mieux possible, le plus vite possible, le plus efficacement possible, mais ça doit déboucher sur autre chose, de plus ambitieux, et pourquoi pas le moment venu, et si c'est possible, un ensemble qui aurait des compétences supérieures, appelons-le "confédération européenne", ou autre chose, peu importe.... Nous sommes dans une période où tout bouge, nous devons nous adapter, il ne s'agit pas de se précipiter en faisant n'importe quoi, mais il s'agit de répondre aux besoins. Voilà ce que nous avons commencé à faire, mais qu'il faudra poursuivre en évoluant.